

Klausurní textová obhajoba

Jmenuji se Jan Karpíšek, po pěti semestrech na malbě studuji od února v ateliéru performance, jsem ve třetím ročníku, naplňuji ale program od atelieru od začátku.

Na klauzurní zadání autoportrét jsem namaloval těchto 231 autoportrétů, v sedě na zemi, tuší a štětcem s dlouhými vlákny, nepodepíraje si při tom ani loket ani zápěstí, bez vizování či poměřování. Formálně se může říci, že jsem použil tradiční techniku kaligrafie. Rozhodnutí započít tuto disciplínu, předcházela takřka studijní série kreseb tužkou, tuhou a první pokusy tuší. Formát přibližně 20 x 15 cm vznikl náhodným opakovaným překládáním na polovinu z archu, ořízlého podle jedné dřevěné desky stojící v atelieru. Je malý, abych mohl mnohokrát řešit celý obraz, mnoho dělat a aby to tolik nepřekáželo ve výsledku. Při velmi malé materiálové náročnosti a minimalistickém pojetí v médiu protikladů světla a tmy, bílé a černé, bez jakékoli efektní okázalosti jsem se chtěl soustředit výhradně na poctivou práci samu o sobě v meditativní čistotě jako výrazu posvátna. Úkolem od pedagoga bylo soustavně, disciplinovaně a pilně pracovat.

Mou zkušeností byla spíše srážka se zlenivělostí, nesoustředěností a mýma velkýma očima. Souhlasil jsem s těžkou technikou i když kreslím jsem nevalný a sledoval tak s přirozeným údivem, jak se vlákna štětec chovají na papíře svým vlastním způsobem, ne zcela v souladu s mými pohyby a jak se již položená skutečná čern tuše nedá nijak dále modifikovat, když je v rozporu s mou vůlí vedenou vidu stínícími představami i s realitou pozorovanou v zrcadle. Pozoroval jsem často, jak mi na papíře vzniká něco jiného než co si myslím, že tam vzniká, pozoroval jsem, jak se má mysl obrací k výsledkům, ke klauzurní komisi, jak je neposedná, snívá a zlobivá. Opakovaně mě to činilo rozrušeným a nevrlym, nepoužívaje hudbu či jiné cizorodé podněty, pracoval jsem ale dál a hleděl na svou nedokonalost a mnohostranou neschopnost spolu s díváním se na malující štětec. I když některé portréty jsou mi podobné, mnoho jich má živý výraz nebo je jinak zajímavých, což mi dodávalo částečné radosti a povzbuzení, snaha o ponoření se do čisté práce se mi podařila možná jen u několika exemplářů a to není úplně jasné u kterých. Vedle těchto zážitků a poučení pro autora vznikla snad instalací více méně silně vizuálně působivá plocha. V ní coby v celku může divák nahlédnout různé skoky, jednotlivé dny či náladové periody, při čemž já byl při práci vždy přítomen jen v jednotlivém listu. Za jeden z hlavních přínosů své práce se musím pokusit vyjádřit poznatek, že mysl je vždy schopna něco označit za

dobré na základě svých vlastních kritérií, vždy je schopná pojmout některý obrázek za dobrý a jakousi rezignací dojít uspokojení. Vždy je schopná přijmout, akceptovat určité nedokonalé formy, aby k tomuto uspokojení s dobrým výsledkem došla. Fakt této svévolné tvorby kategorií uspokojivé - znepokojivé odvádí od skutečnosti prosté škatulek, odvádí od soustředěného zobrazování a pravdivého vidění.

V Brně, v červnu 2002

Jan Karpíšek